

Dana Bernard, roj. Koren

Spomini na družino Korenovih

Štela je enajst članov, devet otrok, sedem fantov in dve dekleti, plus oče Ivan in mati Johana. Očetu so pravili »kučar«, ker je bil kočijaž v železarni, z nalogo, da je Noota vsako jutro ob istem času iz Trebeža, kjer je stanoval, pripeljal v glavno stavbo

Korenova hiša sredi Stare Save
okoli leta 1950.
(GMJ)

direkcije in ga tudi ob določenem času zopet odpeljal nazaj. Bil je vedno točen, tako da so ljudje naravnavali ure po njem. Imel je črno pelerino in visoke zloščene škornje, bil je vedno urejen in visoko rasel mož in sila dobrodušen.

Mama pa je bila majhna ženica, drobna in vedno nasmejana. Fantje so ji pomagali

pri vseh gospodinjskih delih od ribanja podov, pomivanja posode do likanja, zraven pa so peli in zbijali šale. Med seboj so bili zelo složni in si pomagali, drug drugemu posojali oblačila. Živo se še spominjam, ko je prišel na obisk k mojemu bratu Ferdu eden od Korenovih fantov Pavli. Prišel je od vojakov, a je prišel na obisk v civilni obleki. Rekla sem mu: »Kako si lepo ogvantan!« Moj brat pa je vedel, ker je bil velikokrat pri njih doma, da ima Pavli na sebi vsak kos obleke od drugega brata. Tako so bili solidarni med seboj, da so si rade volje posojali dele obleke ob raznih prilikah. Tako se je ohranila resnična anekdota o stiskah z obutvijo, ko je bilo treba na tekmo nogometa.

Med člani nogometnega kluba
Kovinar štirje Korenovi fantje.
Leto 1937.

(T 8)

Enemu od fantov, ki bi moral igrati na tekmi nogomet, je manjkala obutev. Kaj narediti? Domislili so se, da ima oče škornje. Padla je odločitev, da jih odrežejo in s tem dobijo nizke čevlje, da bo fant obut, saj bos ni mogel igrati. Bali pa so se po tekmi, kako to opravičiti pred očetom, ko bo zima in bo hotel obuti škornje. Postavili so jih na svoje mesto, zgornja dela škornjev pa naslonili na čevlje. Ko je oče hotel obuti škornje, mu je seveda noga ostala brez obuvala. Fantje so bili pripravljeni in so čakali, kaj bo storil oče. Pogledal jih je in rekel: »Kdo je to storil?« Družno so odgovorili: »Mi,« in mu razložili, v kakšni nuji so bili zaradi čevljev pred tekmo. Vprašal jih je: »Ali ste tekmo dobili?« Rekli so: »Da, ata.« Odgovoril je: »Še boste šli!«

Fantje pa niso bili le športniki, ampak so tudi lepo peli in se naučili tudi igrati na inštrumente, tako da so ustanovili ansambel. Kjer koli so igrali na veselicah, največkrat v delavskem domu (pri Jelenu), je bila dvorana nabito polna. Zato so bili priljubljeni pri ljudeh, saj niso samo igrali za ples, ampak vmes tudi peli in zbijali šale.

Zgodila pa se je tudi tragedija ob smrti enega izmed njih Vikija. Bil je delavec v cevarni. Tam je bil obratovodja neki Bonen nemškega rodu, ki je bil do delavcev zelo krut, zato so ga vsi sovražili. Viki je še z nekaj tovariši sklenil z njim obračunati. V

Hrenovci, kjer je stanoval v vili, mu je Viki nastavil peklenjski stroj ob poti, ko bi se vračal iz službe domov (pozimi okoli 1933). Toda zgodila se je napaka, da je ta stroj predčasno eksplodiral in Vikija poškodoval tako hudo, da je podlegel poškodbam. Delavci so to obžalovali, ker jih je zelo prizadelo. To se je pokazalo na Vikijevega pogrebu. Bilo je ogromno delavstva. Na pokopališču so čakali, da bo prišel duhovnik, ki bi ga pokopal. Toda duhovnik ni hotel priti. Vsi so čakali do teme in vztrajali pri grobu v znak solidarnosti. To je bila prava manifestacija proti kapitalistom. Naj navedem Korenove fante po imenih: Milček, Slavko, Viki, Pepi, Franci, Pavli in Tonček, dekleti pa sta bili Zofi in Ivanka. Po večini so bili zaposleni v železarni. Ko je leta 1935 izbruhnila stavka, so delavci tiste dni ostali v železarni in tudi spali tam,

Slavko Koren
pred drugo svetovno vojno.
(N. Černe)

žene pa so jim k ograji nosile jestvine. Vsak večer pa so prav po zaslugi Korenovih fantov peli na »pešengi«, od koder se je slišalo daleč naokoli, delavske in narodne pesmi in s tem hrabrili številne ljudi, ki so se zbrali ob ograji, kjer so peli.

Ko so nas okupirali Nemci, so tudi del Korenove družine izselili v Goričane. Bili smo skupaj v eni sobi, kjer smo bili zelo na tesnem (30). Toda zvečer smo se zbrali v okroglem turnu, ki je bil poleg te sobe. Seveda smo peli slovenske pesmi. Poslušali so tudi nemški policaji. Slavko in Milček pa sta znala zelo lepo risati. Imela sem seboj spominsko knjigo. Ko mi je Slavko risal s svinčnikom deklico, ki joka, ga je še kot deček opazoval Jaka Torkar (kasnejši akademski slikar). Ko je Torkar imel ob razstavi intervju, kdaj je dobil navdih za slikarstvo, je povedal prav ta dogodek iz lagerja, ko je opazoval prav to deklico, ki joka. Ker še danes hranim to spominsko knjižico, sem mu jo prinesla na razstavo. Bil je ganjen in vesel.

Blizu Korenove hiše je stanoval takratni nemški župan Klein. Ta je dobro poznal to družino in je posredoval za njihovo izpustitev iz lagerja. Tako so se vrnili domov.

Po osvoboditvi pa se je posebno Franci kot dober pevec uveljavil v ansamblu Avsenik in pel pri njih do upokojitve. Tudi njegova sinova sta se uveljavila kot pevca, to sta Braco in Damir. Pavli je padel leta 1941 v partizanih. Povem naj še to, da so pred

Portret deklice. Avtor Slavko Koren.
1. maj 1942. Spominska knjiga
(D. Bernard)

drugo svetovno vojno ob večerih ob sobotah ali če so njihova dekleta kaj slavila ali kar tako hodili pod okna pet, da se je razlegalo daleč na okoli. Povedala sem o njih kar pač vem iz mladosti in v spomin na mojega brata Ferda.